

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével)

Száma mindenütt 1 krajczár.

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken postai székkel: egy hónapra 60 kr.

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker. Honvéd-utca 4. szám.

Szerkesztőségi órák:
dél előtt 10 óráig délután 3 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.
Szerkesztőségi telefon: 086.
Kiadóhivatali telefon: 383

Esti Hírlap

Budapest, jul. 18.

Kereskedelmi miniszteri államtitkárrá Schmidt Józsefet nevezte ki a király.

Aradmegye közigazgatási bizottsága a negyedmillió árva-pénztári sikkasztás miatt a megye több főtisztviselőjét állásától felfüggesztette.

Krivány büne.

Az aradi árvagyám, Krivány, ellopott az árváktól egy negyedmilliót. Lopott, tisztelt vármegyei urak, mert az ilyen nem szende sikkasztás, mert Krivány büne nem bujkált, nem is leplezte magát, ott folyt és fejlődött önk előtt szemérmetlenül. Csak önk nem látták ostobán és könnyelműen. Így bizzák nálunk vakokra a szemességet, bárányokra a farkasok őrzését. Ez a negyedmillió Krivány az önk ügyetlensége és lustasága nélkül sohasem lett volna ilyen nagyszabású, csak százasokat lopott volna, azokat is pótolja vagy eltussolja. És meghal — egykor — látszólagos tisztességben. De látta, hogy itt lehet, látta, hogy ellophatja magát az ellenőrzést, az összes vasszekrényeket és helyébe állíthat egy köpölyt...

Miért? Mert jól házasodott.

Ez az ember becsületlen volt, mielőtt a világ számára és annak szeme előtt becsületlenséget követett volna el. Szerelmes volt egy lányba, megvette és egy pár hó múlva eladta: a gazdagságért. Az első feleségétől elvált és elvett félszázezer forintot és egy asszonyt. Hogy erkölce nincs, hogy pénzvágya szörnyő már ekkor bizonyos volt azok előtt, akik ismerték. Tehát: megtették árvagyámnak. Bizni nem lehetett a jóságában, a becsületességében, a hivatalához szükséges erényekből nem volt benne meg semmi. Nyilvános volt róla, hogy nem becsüli a mások pénzét, nem tud bántani a magáéval, pompázik, pocsékol, neki magának szüksége lett volna egy gyámra. Ezért lett és maradt az árvák gyámja?

Ezért, meg azért, mert jól házasodott.

Pénzért házasodott, szerencsejátékot nagyban játszott, bankári passziói voltak, tudása és tehetsége semmi: tehát hagyták, hogy az ártatlanok és tehetetlenek vagyonát kezelje. Sugdoztak róla, nem bíztak benne, börtönbe szánták, akasztófa-virágnak nézték később, és mindvégig barátokztak vele. Nem mertek megmozdulni, türetek, vártak.

Egészen addig, amíg kerekszám lett az elrablott negyedmillió és amíg Krivány sirást tetetve, de igazában kaczagva vitorlázott át a diadalmas Amerikába.

Lehet különben, hogy még nincs ott, lehet hogy még elesik. Mit csinálnak vele, súlyos és hosszú rabságra vetik? Börtönének költségei is a szegény adózó viseli. De föl nem akaszthatják, és az akasztást is a szegény ember pénze bányá: Igazságot kell azonban tenni rajta, ez igaz.

Igazságot ám. de nemesak rajta, hanem az egész régi vármegyei rendszeren, melynek a Krivány büne — reméljük — legutolsó akasztó-virága.

Budapest, július 18.

Lattóczy bucsuja. A közigazgatási bíróság másodlétkévé kinevezett Lattóczy Imre odaagyván képviselői állását, másodlétkévé bucsuzik el balassa-gyarmati kerületétől. Erre vonatkozólag egyik balassa-gyarmati apban szóról-szóra a következő sorokat olvassuk:

A balassa-gyarmati kerület választóközönségéhez! Lattóczy Imre ur öméltsága folyó hó 13-ról kelt levelében azon értesítést intézte hozzám, mint a b-gyarmat-kerületi szabadlevél párt működött végrehajtó bizottságának egyik elnökéhez, hogy a m. kir. közigazgatási bíróság másodlétkévé nevezetvéni, képviselő tiszteletéről le fog mondani és megkért, hogy tálcácsoljam a választó közönséggel szemben hazafias bucsuüdvöletét és az ő elenyészhetetlen hálaérzetét. Ezek közlésével a kérelemnek fűző szívvel teszek eleget szeretett képviselőnkől való megválasunknál csak az vizsgálhat bennünket, hogy munkásságát, tántorítatlan igazságszeretetét és magas tudását öméltsége erejével is a közjó és a baza javára fogja gyümölcseztetni. B.-Gyarmaton. 1898. július hó 14. Balás József.

Vörös László utóda. Vörös László kereskedelemügyi államtitkár felmentését — mint megbízható forrásból értesültünk — a hivatalos lap egyik legközelebbi száma közölte. Vörös a vámankét mai ülésen már nem is jelent meg. A távozó államtitkár utódja Schmidt József miniszteri tanácsos, a szabaddalmi tanács elnöke, az ezredévi kiállítás volt igazgatója. Kinevezése már megtörtént s az erre vonatkozó királyi kézirat Vörös felmentésével egyidejűleg fog a hivatalos lapban megjelenni.

A magyar vám.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Ma folytatták az új városházán az önálló magyar vámtarifát tervezetnek tárgyalását.

Az első szónok Bacher Emil különösen a miniszter kérdéseinek hatodik pontjával foglalkozik és a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Az autonóm vámtarifát létesítése tárgyában egybehívott szakértőbizottság felismeri, hogy mezőgazdaságunk versenyképessége más termelő országokkal szemben vízi utaink fejletlen volta, illetve csatornánk hiánya folytán mérhetetlen csorhat szenved: azon kérelmet intézi a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy egy a parlament útján, mint a közgazdasági érdeksadalmi tényező felhasználásával odahasson, hogy Magyarország vízi utainak és csatornáinak rendszeres tervezete sürgősen kidolgoztassék és ezeknek kiépítése rendkívüli intézkedések útján a lehető legrovidebb idő alatt fokozatosan eszközöltessék.

Mandello Gyula: A tervezetben az önálló vámtarifát létesítésére irányuló első lépést üdvözli. A vámtarifát három szempontból veszi bíráló alá, tekintettel a vámtételek magaságára és alacsonyágára illetően és végül kereskedelem politikai szempontból. Szemre szabottja az eddigi szonokoknak, hogy eddig csak az ipari érdekeket domborították ki. Neki az ipar fejlesztésében egészen különálló szerepe van. Az ipar lehetséges két esetben. Először ha az országban megvan a munkaerő, másodsor pedig, ha megvan egy bizonyos területi területe. Az ipar terén az amerikai rendszer hódít, vagyis hogy minél újabb és tökéletesebb van egy gyár berendezése, annál nagyobb a versenyképessége. Nálunk csak az a hódít ez a rendszer és azért az ipar sem fejlődik kellőképp.

A fogyasztási tételekre nézve azt vallja, hogy azok tu magasak.

Végül pedig azt mondja, hogy Magyarország összefügg a nagyipar fejlesztése a szociálpolitika kérdéneik megoldásával. Ezt ajánlja a miniszter figyelmébe.

Rubinek Gyula Ausztriával való viszonyunkra reflektál elsőbbsen is, azután áttér arra, vajjon jövő magyar vámpolitikánkban van-e jogosultsága a védvamos rendszernek. Szerinte a tervezetben a mezőgazdasági termékek vámtételeit kellett volna jobban részletezni és nem az ipari termelés cikkeit, mert ezek speccifikálása benne van a közös vámtarifában is.

A maximális és minimális vámtarifát hivatkozta, mert csak ennek jósolhat jövőt.

Azzal végzi, hogy a vámtarifatervezet megalkotását és az anket összeállítását helyesli.

Bernáth István a következő szónok. Magyarországnak első sorban a mezőgazdaság érdekeit kell szem előtt tartania. Elismeri, hogy Magyarországnak iparra van szüksége, de Mandelloval szemben az iparfejlesztésnek főkéllékét a piac biztosításában látja. Végül kijelenti, hogy nem helyesli a szociálpolitikai kérdés megoldásának további halasztását.

Nagyobb figyelmet kellett Bedő Albert államtitkár beszéde.

Bedő Albert a maximális és minimális vámtarifát nem látja célravezetőnek. A második, harmadik és negyedik kérdésre együttesen válaszol. Minden nemzetnek, aki gazdasági életének felállítására törekszik, egyenlő elbánásban kell hogy részesítse egy mezőgazdaságát, valamint iparát is. A vámtételeket általában magasaknak tartja, az agrárvámoknak azonban az eddigieknél magasabbra emelését javasolja.

Szükségét látja a sűrű és ezukoripar nagyobb mérvű támogatásának. A vasiparra nézve a tervezetben foglalt védelmi-művek öregbítését tartaná célszerűnek. A nyersfaipart szintén támogatni kell. A faszéneket előnyösebb vasuti szállításra is súly helyezendő, hogy ezáltal közvetve vasiparunk versenyképesebbé válhassék.

Lényeges átalakulásra van szükségünk egy a mezőgazdaság, valamint az ipar terén is, hogy a nyugati versenyekkel szembe állhassunk.

Magyarország földmívelése, ha az önálló vámtarifát esetlen megkapja azt a nagy mérvű segélyt, amelyre mint államfenntartónak jogosultsága van az átmeneti korszakban. Ez utóbbit szívesen nem fog.

A jelenleg főnálló és fogyasztási adók jellegűvé bíró pénzügyi vámnoknak a tarifa-avastat szerinti tervek fozozás nem tarlja sem szükségesnek, sem megengedőnek.

A tengeren való behozatal kedvezményben való részesítését azonban helyesli.

Lazár Pál: A mezőgazdasági ipar nem lehet öncél, hanem a mezőgazdasági termények mind hathatósabb földgyozásának eszköze. Ezért akarná, a magyar mezőgazdaság ügyét gondát fordítana a mezőgazdasági iparra. Ezután áttér a vámtarifát bírálatára és kifogásolja, jelesen az észak felé berendezések szolgálat utáztatát. Foglalkozik a szesziparral hosszasan. A mezőgazdasági gépek vámtarifa pedig azt ajánlja, hogy ne a kinevár érdekeit tartogyanak itt előtérbe, hanem tegyünk figyelemmel a mezőgazdák érdekeire.

Dei Jenő, a kaszai iparkamara titkára bevalija, hogy egy öt magát, valamint vidéki társait is bájdalmasan érintette a vita két első napja. Elismert szaktudósok állottak védelmére a közös vámtarifátnek, könyörögtek azért, hogy Ausztriát ne bucsásson ki bennünket körmei közül.

Nem kifogásolhatja a mezőgazdaság istápolását. Nagy létszék között jelenti ki, hogy öt megvére kiterjedő kamarájá-

Naponként 50 koronás értéket sorsolunk ki, szombatonként 200 koronásat. Az összes egy héti lapszámok, akár megnyerték az 50 koronás díjat, akár nem, tovább játszanak a 200 koronára.

nak összes kereskedői és iparosi hívei az önálló vámtörvénynek.

A valuta végleges rendezését is csak akkor fogadják tetszéssel, ha ez az önálló vámtörvény keretében történik.

1867. óta azt az abszurdumot kell künnünk, hogy Ausztria nélkül semmit sem tehetünk, *önrendelkezési jogunkat teljesen elvesztettük.* (Helyes és Ausztria elárastja Magyarországot iparezzelével és lehetetlenne tette iparunk fejlődését, a kisiparos pedig pusztulását ennek tulajdoníthatja.)

A közös viszony nem védi sem mezőgazdaságunkat, még kevésbé iparunkat. A hatalom Ausztriát, amely bennünket minden téren lenyom.

Azt ajánlja a miniszternek és azt hiszi, hogy Magyarország összes iparosinak és kereskedőinek véleményét tolmácsolja, álljon a kormány az önálló vámtörvény alapjára és rúzzuk le nyakunkról Ausztriát. Ebben találja ő a boldogulás biztos zálogát. (Éljenzés.)

Még Deutsch József és Smidlovsky Valér beszélt.

A tárgyalást délután ötkor folytatják.

Megint német előadás.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Etalissement Somossy Mulató
am 20-ten juli

Kurzes Gastspiel

KARL BLASEL

in der Posse

Mann ohne Kopf, oder: der Geköpfte.

Ez a plakát díszleg ma reggel óta az utcai hirdetői oszlopokon, s sárga alapon öles fekete betűkkel adja tudatára Budapest közönségének, hogy a német muzsa ismét feltolja szemérmelen arezát a magyar közönség előtt.

Az a esufos kudarcz tehát, amely Odilon aszonyt téli vendéggátéka alkalmával érte, nem riasztotta vissza a német ripókéket, s a jeles gardából ime akad ismét egy merész vállalkozó, aki szembe akar nézni a magyar közönséggel.

Karl Blasel ur merészsgénél, csak hirhedt Somossy-mulató tulajdonosának vakmerősége bámulatosabb, aki ismét befogadja deszkáira a német muzsa ez újabb képviselőjét.

A magyar közönséget, azt hisszük, nem fogja készüellenül találni a vendéggátéka. Blasel ur tapasztalni fogja, hogy a magyar közönség elég következetes itéletében. S hiába hozza magával a Karl színház volt igazgatója a *Teater an der Wienből*, művészi reputációjának egész complexumát meg fogja kapni azt, amire igenis rászolgált — a legesufosabb kudarczot.

Vigyázzon Karl Blasel, hogyha majd akad közönség, amely gyönyörködni kívánna díes játékaiban a *Mann ohne Kopf* valamikép összefüggésben kerüljön becses személyével.

A negyedmillió sikkasztás.

Az egész országot lázas izgatottságban tartja az a hallatlan vakmerőségű, végrehajtott sikkasztás, melyet Arad vármegye gyámpénztárosa, Krivány János követett el, negyedmillió forintnyi összegig rabolván meg az árvák pénzét. De legnagyobb az izgatottság Aradon. A közönség lázas mohósággal lesi az ügy minden egyes újabb részletét s ma a városban sehohsem beszélnek egyébről, mint az országos botránnyá vált óriási sikkasztásról. Fokozza a feszült érdeklődést az a körülmény, hogy a sikkasztás csak az ellenőrzésre hivatott tisztviselők lelküsmertelensége mellett történhetett meg s hogy ebből folyólag a vármegye legelőbblkelő tisztviselői is, mint vádlottak kerülnek bele a szennyes tgybe.

Arad, július 18. (Az Esti Hírlap távirata.) A szenzációs sikkasztás ügyében ma délelőtt 11-kor Arad vármegye közigazgatási bizottsága Fábán főispán elnökele alatt ülést tartott. Szathmáry Gyula alispán a közigazgatási bizottság elterjesztette a sikkasztásra vonatkozó jelentését. A jelentés s a jegyzőkönyvek és azok mellékleteinek felolvasása 11 órától déli fél egyig tartott. Az alispán a fegyelmi vizsgálatok tárgyában is tett előterjesztet ama hivatalnokokra vonatkozólag, kiket a sikkasztó Krivány kezelésére bizott pénztár ellenőrzésénél mulasztás vagy felületesség terhel. Mindenekelőtt bejelentette az alispán, hogy a főispán már tegnap elrendelte a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot Bart Efrém ellenőr és Hanacsék Béla megyei könyvvezető ellen. Ezenkívül az alispán maga kéri a fegyelmi vizsgálatot önmaga és Pécskán árvaszéki elnök ellen.

Miután az alispán jelentését előterjesztette, Pécskán árvaszéki elnökkel egyetemben elhagyta a termet.

Fábán főispán rövid felszólalása után a bizottság tudomásul vette az alispán jelentését.

Most Nachtnebel Ödön és Bohus István báró szoltak hozzá a fegyelmi vizsgálat elrendelésének kérdéséhez.

A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatok elrendeli: Szathmáry Gyula alispán, Pécskán árvaszéki elnök, Schweiger főszámvevő és Vöröss Vidor tészi főügyész ellen.

A fegyelmi vizsgálat tartamára állásaitól felfüggesztelle a bizottság — Pécskán árvaszéki elnököt, Bart Efrém ellenőrt és Hanacsék Béla megyei könyvvezetőt.

Pécskán árvaszéki elnök és Bart ellenőr első sorban felelősek, de a közigazgatási bizottság mulasztást lát a pénztár havonkénti átvizsgálására kötelezett Schweiger főszámvevő és Szathmáry alispán részéről is. Hanacsék Béla megyei könyvvezető és helyettes-ellenőr ellen a fegyelmi vizsgálat azért rendelték el, mert ő az árvaszéki elnökkel és a főszámvevővel együtt Kriványtól a szökés előtt hivatalosan átvette a pénztárt és az erről felvett jegyzőkönyben írásban igazolta, hogy a pénztárban nincs hiány.

A fegyelmi vizsgálat megajtásával a közigazgatási bizottság Nachtnebel Ödönt, Solymossy Lajos báró és Beles János orsz. képviselőket bízta meg.

A főispán a közigazgatási bizottságnak végül arról tett előterjesztést, hogy a felfüggesztelt tisztviselők helyett helyettes árvaszéki elnöknek Kiss Lajos árvaszéki elnököt, helyettes pénztárosnak Reicher Károly számvevőt, helyettes ellenőrnek Szathmáry Géza alszámvivőt nevezte ki.

A közigazgatási bizottság határozatai városzerte nagy feltűnést keltettek.

A sikkasztó Kriván lakásán fogantostott házkutatás alkalmával kilenczkulcsot találtak. A kulcsok közül három félig megfordul a pénztár zárjában, de nem nyitja azt fel. A kulcsokat szakértőknek adják át, hogy próbálják ki, vajjon fel lehet-e velük a pénztárt nyitni.

A vizsgálatot éjjel-nappal folytatják. A legapróbb részletekre is kiterjeszkedő vizsgálat sok újabb adatot vetett fel-

szinre a sikkasztó pénztárosra vonatkozólag. Érdekes, hogy Krivány valószínűleg szenvedélyes sorsjátékos volt. Nagy esomé sorsjeggyel játszott össze s ebbeli üzérékése közben meglepő sikereket ért el. Több ízben magas összegeket nyert különböző sorsjegyekkel, így 1892. júniusában egy 1864-iki államsorsjeggyel 10,000 forintot nyert, 1895-ben egy 2 frtos államsorsjeggyel 1000 forintot, míg 1896-ban ismét 10,000 forintos nyereményt ütött meg egy milleniumi sorsjeggyel.

Ezek a nyeremények még inkább fokozták játékszenvedélyét. Játszott nagyban, de az osztálysorsjátékkal már nem volt szerencséje. Az első osztálysorsjátékon 30,000 forintot vesztett el.

Csak hogy a bünös ember itt is az árvák vagyonával üzérékelt. A kis-koruk letébe helyezett értékpapirjai és sorsjegyek számát nyilvántartotta magának s ha azok közül valamelyik nyert, a nyertes értékpapirt elsikkasztotta, a nyereményt fölveve s az elfünetett papirok helyére más hasonló értékpapirokat csempészett be.

Ez könnyen ment neki, mert a pénztár rovancsolásánál csak a papirok számát s legfőlebb a forma kedvéért az elsőnek sorozati és nyereszámát nézték meg. A pénztárvizsgálók közül senki sem gondolta, hogy Krivány az árvák megyei összes árvák értékpapirjával játszik s Wallfisch pénzbevitáló a legszerencsésebb kezű embernek tartotta Kriványt.

Az Esti Hírlap sorsjátéka.

A magyar újságolvasás meghadveltetésére és szélesebb körökben való terjesztésére az Esti Hírlap közönsége, tehát az egykrajczáros hírlap minden vevője számára mindennap a törvény felügyelctő alatt álló tárgy-

sorsjátékok

rendezünk.

Egy krajczárért az Esti Hírlap minden vevője játszik és pedig nem csupán az aznapi számokra való sorsoláson, hanem a heti sorsoláson is.

A rendes napi sorsjáték nyereményének értéke 50 korona. A heti nyereménynek pedig, amely az egész hét valamennyi napján, hétfőtől szombati kibocsátott lapszámok játszanak 200 korona.

Gondunk volt arra, hogy valóban pénzügyi érdekl, mindenképpen becses és — szükség esetén — azonnal pénzre tehető nyereménytárgyakat adjunk.

Igy választottuk a rendes napi ötven koronás nyereményekre a következőket:

1. Tíz-kétszáz összes munkái és élete. Nagy díszkiadás, vagy
2. Szép nagy olajfestmény arany keretben vagy
3. Női aranyóra, aranyláncszal.

A kétszáz koronás nyereménytárgyak:

1. A Pallas nagy Lexikona, az összes ismeretek tára díszkötésben, vagy
2. Kitémő gyárimányu bicikli vagy
3. Kettes fedelű férfi aranyóra, aranyláncszal.

E sorsolásonkra a m. kir. szabadalmi hivataltól 11,614. szám alatt kitérőlagos szabadalmunk van, a m. kir. lottó-jövedéki igazgatóság pedig 769. számú rendelkezéssel adta meg vállalkozásunknak a pénzügyi hatósági engedélyt. A sorsolás kir. közjegyző hivatalos közreműködésével történik.

A mai sorsolás.

Ma július 18-dikán az Esti Hírlapnak két sorsolása volt. Mindakettő Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyzőnek Andrassy-ut 9. sz. II. emeleti irodájában.

Az első sorsolásban, amely a rendes 50 koronás nyereményre folyt, résztvettek a július 16-ikán szombaton e napi kelettel kibocsátott összes lap-példányok a lap homlokzatán olvasható számokkal.

Ez alkalommal a szombati keletű lap-példányok közül nyertesnek kihuzatott a napi 50 koronás nyereményre:

* AH-415 *

A második húzásnál, amelyben

résztvettek a mult heti összes lap-példányok, amelyek július 11-dikétől kezdve bezárólag július 16-dikáig kibocsátottak, nyertesnek kihuzatott

a napi 200 koronás nyereményre a szombati

* EA-78 *

A sorsolásnak ezt az eredményét az alábbi közjegyzői hivatalos tanusítvány igazolja:

Ügyszám -

1374/1898.

50

kr.

Tanusítvány.

En dr. Weinmann Fülöp budapesti királyi közjegyző hitelesen tanusítom, hogy az Esti Hírlap sorsjátékánál mai napon délelőtt az 50 ötven koronás nyeremény megállapítása tekintetéből kihuzatott a 415 négy-száz-tízötöd számmal és AH betűvel ellátott papír-báczsa.

a 200 kétszáz koronás nyeremény megállapítása tekintetéből kihuzatott a 78 hetvennyolcz számmal és EA betűvel és szombati nappal megjelölt papír-báczsa.

Budapesten, egyezményelészékhilenczvennyolcz évi július tizennyolczadikán.

(P. H.)

Dr. Weinmann Fülöp

kir. közjegyző.

Felkérjük a jelzett szombati lap-példányok tulajdonosait, hogy az 50, illetőleg 200 koronás, tetszés szerint választandó nyereménytárgy átvétele végett kiadó hivatalunkban jelentkezni sziveskedjenek.

AZ ESTI HIRLAP

Honvéd-utca 4.

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

A császári jubileum.

Ischl, július 18. (Az Esti Hírlap távirata.) A kerékpárosoknak ő felsége (iszteletere rendezett hódoló díszfelvonulása tegnap igen fényesen sikerült. Ő felsége Mária Valéria főherczegnő, Lajos Viktor és Ferencz Salvador főherczegek kíséretében vett részt az ünnepén s a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést. Az ezekre menő tömeg lelkesedéssel ünnepelte a császárt.

Zola harmadik pöre.

Prága, július 18. (Az Esti Hírlap távirata.) A versaillesi törvényszék előtt ma vette kezdetét Zola harmadik pöre. A Dreyfus-ügy legújabb fordulatai szinte éterelik a figyelmet ettől a tárgyalástól, amely immár nem dominálja egy a helyzetet, mint a párisi első pör. A versaillesi törvényszék május 23-án tárgyalta először a pört. Labori védő akkor illetékeségi kifogást tett, de a törvényszék az illetékeséget kimondta. A védő ellebbezése folytán a semmitűszék elé került a dolog, amely a törvényszék álláspontjára helyezkedett. Így került ma ismét tárgyalás alá a pör.

Zolat a versaillesi törvényszék az ismeretes nyílt level következő kitételeért vonja felelősségért:

«Egy katonai törvényszék parancsszóra föl mert menteni egy Eszterházyt. A bíróság ezzel hatalmasan arezul átötte a jogot és igazságot.

Az első pörben még ez is inkriminált mondat volt: «hogy ellepje az előbbi hadi-törvényszék által elkövetett törvénytelenéget».

Páris, július 18. (Az Esti Hírlap távirata.) Egyes lapok azt hiszik, hogy a Zola-féle pernek még ez-uttal sem lesz vége. Labori ugyanis kérni fogja a tárgyalás elnapolását egész addig, míg a vizsgálat Eszterházy ügyében véget nem ér.

Versailles, július 18. (Az Esti Hírlap távirata.) Zola épen most déli 1/2 órákor érkezett a versail-

lesi törvényszék épületébe. A közönség nem vette észre és így tüntetés nélkül mehetett a tárgyalóterembe. Mivel a versaillesi rendőrséget elégtelennek tartották, a rend fenntartására párisi rendőrök is jöttek.

Észterházyt és Paysasszonyt, akik tanukul vannak beidézve, detektívek hozták ide.

Az elnök el van határozva, hogy a Dreyfus-ügy szóbahozatalát nem enged meg. A védők emiatt semmi ségít panaszt fognak bejelenteni, Zola pedig ott fogja hagyni a tárgyalótermet.

Picquart ügye.

Páris, július 18. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Traireux szenátor az *Intransigeant*-hoz levelet intézett, melyben tovább protestál Picquart üldözése ellen. Fejtegeti, hogy jogilag lehetetlen, miszerint Picquart-t, aki már egyszer nyugdíjazásra ítélték, ugyanazon cselekményért még egyszer egy más törvényszék előtt felelősségre vonják.

A királyné fürdőzése.

Nauheim, július 18. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Ő felsége a királyné ideérkezése óta tegnap délután vette az első fürdőt Nauheimban. Utána estefelé hosszabb, s láthatólag jóleső sétát tett a felsége asszony görög tanárja kíséretében, mely alkalommal a közönség ez utjában nem háborgatta, sőt szabadban időzéséről tudomással sem bírt. Orvosi vélemény szerint a nauheimi gyógykezelés jótékony és üdítő hatással van Erzsébet királyasszonyra.

Cavaignac lemond.

Páris, július 18. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A *Soir* írja, hogy Cavaignac, a spanyol hadügyminiszter, tekintettel a radikális sajtónak ellene tanúsított ellenséges hangulatára, lemondással fenyegetőzik, ha — a többi miniszter által sugalmazott — támadásaikkal fel nem hagynak.

A háború.

(Az *Esti Hírlap* távirata.)

Madrid, jul. 17.

A *Correspondencia* jelzi, hogy Cuba jövő viszonyainak szabályozására az eddig megtett lépések a plebiscitum alapján állnak. Ezen lap híréből kifolyólag a tengerészeti miniszter a havannai tengeri parancsnoktól táviratot kapott, mely szerint a Santiago de Cuba kapitulációjára vonatkozó tárgyalások tovább folynak. A Santiágo előtt összpontosított amerikai csapatok 50,000 emberre rugnak s 60 ágyúval rendelkeznek, míg Santiágo vizein 32 hajó van. — Egy pénzügyi lap szerint a Kuba érdekében kibocsátott előlegek összege meghaladja a 800 millió pesetét. Ugyanezen lap szerint az egy és öt pesetás papírpénzek kiadását, melyeket forgalomba kell majd hozni, — már elkészítették.

ESTI HIREK.

Városi ügyek.

— **A városi ügyek híradási táblái.** A mezőgazdasági muzeum igazgatósága kéri a fővárost, engedje meg, neki, hogy a Széchényi szigetre vezető hidon hirdető táblákat alkalmazzasson. A mérnöki hivatal e kérelem elutasítását javasolja a tanácsnak, mert rajzok hiányában nem tudják, hogy a feltett hirdető táblák nem-e lesznek ártalmasak a hidra nézve.

— **Villamos vonal meghosszabbítás.** A fővárosi közgyűlés elhatározta, hogy

a közúti vaspálya társaságot felhívja, hogy terjessze ki Csömöri-utit vonalát a Róna-utczától egész a Hajcsár-utig. A kereskedelmi miniszter a fővároshoz intézett leiratában jóváhagyja a közgyűlés ezen határozatát, s a kért vonal közigazgatási bejárására Papp Árpád miniszteri titkár vezetése alatt július hó 28-ikának d. e. 9 óráját tűzte ki határidőül.

Rendőri hírek.

— **Sima Ferenc és a nyomdászok.** A Vörösmarty nyomda munkásai, a kik állítólag már hetek óta nem kaptak fizetést, tegnap déiben zajongva lármázva Sima Ferenc jözsefkörúti lakása elé vonultak és tőle, mint a nyomda volt igazgatójától fizetésüket követelték. A zajongókat a rendőrség oszlatta szét.

— **Vasárnapi verekedés.** Szép fővárosunkban a vasárnap éjszaka tudvalevőleg nem mulhatik el anélkül, hogy legalább is egy-két félholtra vert embert ne szolgáltatson a kórházaknak. A mai éjjel sem képezett kivételt, a mint az a következőkben kiténik. Szure Ferenc 36 éves napszámos többek társaságában mulatoit a Főthi-ut 27. sz. alatt levő vendéglőben. A mulatságot azzal fejezték be, hogy Szuret jól összeszurkáltak. Arezán szenvedett súlyos sebekkel a mentők a Rókus-kórházba szállították. Ugyancsak így végződött Obleser János 26 éves fuvaros mulatása is, akit gyómrei-ut 19. sz. alatt társai úgy megverték, hogy a mentőknek kellett őt a Rókus-kórházba szállítani.

— **Megvert napszámos.** Pár nappal ezelőtt Marincz József 24 éves napszámos néhány társával összeszólalkozott, minék az lett a vége, hogy jól elverték. Már azt hitte, hogy rég kiheverte az ütlegeket, mert mindeddig nem érzett semmit. Ma reggel azonban az ütlegektől szenvedett súlyos belső sérülések következtében a Vérmező-utczában összesett s a mentők a Szent-János kórházba szállították.

— **Elgázolás.** Erdélyi István napszámost saját vigyázatlansága folytán a Dembinszky-utczában egy bérkocsi elgázolta. A mentők a Rókus kórházba szállították.

— **Elfogott tolvaj.** Ma reggel a külső váci-ut juttagyár mellett járkáló észrevették, amint egy munkás a fűben részegen fekvő Muelle Sándor napszámos óráját lekapcsolta és elvitte. Utána vetették magukat a tolvajnak, aki arra kést rántott elő s kétségbeesetten hadonászott. Egy odasiót rendőr segítségével azután lefűlelték. A kapitányságnál az illető Baron Jakab munkásnak mondotta magát. Fogvatartották.

— **Körözött sikkasztó.** A staniszlai törvényszék közövényben tudatja a főkapitánysággal, hogy Rotler Izák tyszminiti születésű 35 éves nőtlen magánhivatalnok Reisl Themen kereskedőtől 24,000 forintot sikkasztott el és megszökött. Rotler áprilisban tünt el Tyszminitzből. Rotler 6 láb magas, sovány, sápadt, hajlott tartású, haja sötét, szeme sötétszürke, bajusza sötétbarna. Bal nyakán görvélykörös heggedések láthatók. A sikkasztó szeretőjével szökött meg. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

Különböztetések.

— **Részeges anyagyilkos.** Borzalmas gyilkosság híre hozta tegnap izgalomba Székelykeresztúr lakosságát. Mint levelezünk írja, özvegy György Sándorné 70 év körüli asszony a gyilkosság áldozata, kinek Jóska nevű eszelős fia e napokban érkezett haza Romániából. Nagyban készült ma a jeles férfiú a «Népszövségnek» délután tartandó ünnepélyére, de gondos, takarékos anyja magához vette fia 2—3 frtnyi pénzét, jóakarattal figyelmeztetvén, hogy még több hasznát is veheti majd annak. A vásolt gazembert felizgatta anvja

ellenkezése, délelőtt már azzal járkált az utcán, hogy megöli azt a vén asszonyt! Délután egy óraker csakugyan hazament, egy nagy konyhakéssel megrohanta az öreg anyját s hirtelenben három halálos szúrást ejtett a védtelen asszonyon; az egyik szúrás éppen szíven találta s azonnal meghalt. — Ekkor — mint aki dolgát a legjobban végezte — nyugodtan átment a szomszédban lakó bátyjához és elmondta, hogy «azt a kis dolgot» elvégezte az anyjával, majd az utca felőli kerítésre könyökölt s az oda tóduló néptömegnek csendes flegmával mondta: soká jönnek azok a csendőrök! Majd a legnagyobb nyugalommal sétált vasraverve a csendőrlaktanyába.

— **Az eltűnt férj.** Néhány hónappal ezelőtt Fűredi Iván a Kis és társa-lele orosházi temetkezési vállalat üzletvezetője nőül vette Ambrózi Lidit. A fiatal boldogan élte le mézes heteit. A múlt hétfőn este Fűredi azt mondta a feleségének, hogy főnöke sürgőnyileg Vásárhelyre hívta. Fűredi el is utazott, de nem Vásárhelyre, hanem Budapestre. Kedden délelőtt, aztán Fűredinél levelet és csomagot kapott Budapestről. Férje a levélben azt írta, hogy olyan pénzhez nyúlt, amely nem az övé s ezért nem élhet tovább, főbe lövi magát, érzékeny bucsút vesz nejétől azzal, hogy találjon más férj oldalán nagyobb boldogságot mint nála. A csomagban egy szép gyászblúz, a jeggyűrű, a fűredi aranyórája óraláncza és inggombjai voltak. A kétségbeesett fiatal asszony első ijedségében Szabadkára táviratozott, az eltűnt férj szüleihez, de ott se tudtak róla bővebbet. Azóta keresik mindenütt, de még eddig nem akadtak nyomára.

Rajtélyessé teszi a dolgot az, hogy az üzlet pénztárából mindössze 30 forint hiányzik, ennyit pedig július első felére járó fizetése fejében is bátran elkölthetett. Ugy látszik tehát, hogy a Fűredi tettenek más lehet az indító oka. A szegény asszonyka, a *Magyar Hírlap* mai számában, a nyíltérben a következő levélkét teszi közzé:

Iván

bánatos feleséged Kispesten ágyban fekvő beteg. Könyörölj rajta, térj vissza, minden felajánlom. Csak jöjj vissza, bárhol vagy is, míg nem lesz késő.

Fűredinél.

— **Szomorú rovat.** A hivatalos lap újabbán a következők gondnokság alá helyezését közli: Loschtania Mátyás poányi lakost; Taár István 23 éves győri ácssegédet; ifj. Nyomcsik András lapispataki lakost; Varga János nagyigmándi földművest, dr. *Pabóki* Leo kolozsvári orvost, Ivánovics Géza kolozsvári zenészt, Farago Czeccilia bajnoki lakost; Kovács Mózes 67 éves küküllő-keményalvi lakost; Néró Julesa özv. Kovács Kis Sándorné balkányi lakost; Bulzán Györgyné Dunyas Anna korniczeli lakost; Altritter István győri cipész; Kovács János peéri lakost; Kis Körösi Sándor matyi lakost; Balázs Péter bácsi földművest; Singer Géza téthi kereskedő segédet; Bodnár Tóth Ferencz piriessi csendőrt.

— **A lojalitás netovábbja.** A «Simplicissimus»-ban olvastuk a következő jellemző adomát. Nem volt az a tárgy, ami iránt a fejedelem nem érdeklődött volna. Egy napon konstatálta, ő felsége, hogy a sebeszetnek eddig nem kölcsönzött annyi figyelmet, mint a többi tudományoknak s művészeteknek, elhatározta tehát, hogy másnap reggel meglátogatja Schwarzkopf tanár műtői klinikáját. A fejedelem éppen akkor érkezett oda, mikor a híres tanár egy emberi lábat amputált. A tudós a nála megszokott ügyességgel végezte a dolgot, amit a fejedelem egy leereszkedő: «bravo, kedves Schwarzkopf!» felkiáltással jutalmazott. — Parancsolja felségéd a másik lábat is? Kérem erre a tulboldog tanár.

— **Az Esti Hírlap nyerője.** Ma délelőtt jelentkezett az *Esti Hírlap* július 13-iki, csütörtöki lappéldányaira rendezett sorsolás nyertes. A szerencsés nyerő

Özv. Óri Mihályné

ulczai gyűmölcsáros asszony (lakik Szondy-utca 61. fsz. 6. ajtó.)

kinek kiadóhivatalunk az 50 koronás nyereségyártyat a nyertesnek kihuzott július 13-iki **BG—196** számú lappéldány ellenében azonnal kiszolgáltatta, amint azt a következő nyugta bizonyítja:

Nyugta.

Az *Esti Hírlap* 1898. július hó 14-iki huzásán kisorsolt **BG—196** számú nyertes példány tulajdonomban lévén, ma jelentkeztem az *Esti Hírlap* kiadóhivatalában, ahol nekem az ötvenkorona értékű nyereségyárt hiánytalanul kiszolgáltatták. Amit ezennel a nyilvánosság előtt nyugtázok. Budapest, 1898. július hó 17-én.

Özv. Óri Mihályné s. k.,
Szondy-utca 61. fsz. ajtó 6.

A kapuczinusok kétfejú sasa.

A II. kerületi kapuczinus templomra vonatkozólag lapunkban megjelent felszólalásra válaszul s felvilágosítást a következő sorokat kaptuk:

Tekintetes szerkesztő ur!

Az «*Esti Hírlap*» jul. 12-ki számában «Egy II. ker. választópolgár» megbotránkozásának ad kifejezést afölött, miszerint a II. ker. kapuczinus r. plébániatemplom falán — és nem «a jobb tornyán», még a Bachkorszakból egy kétfejú sas diszeleg. Teljesen igaza van a t. «választópolgár» urnak. — De legyen meggyőződve a t. v. polgár ur, hogy a nevezett kétfejú sas nem a kapuczinus rend hazafialansága révén került a templom falára, ennél fogva a rendnek nincs is jogában azt onnét eltávolítani. Vállalkozott erre már egy országos képviselő is — P. G., azonban fáradozása sikertelen maradt. És ha a t. «választópolgár» ur a kétfejú sast onnét el fogja távolíttatni, csak elismeréssel fog viseltetni iránta a rend.

Továbbá azt írja a t. «választó polgár» ur, hogy — «ugyane templomban még mindig a német prédikáció járja». Erre nézve csak azt vagyok bátor megsgúni — és pedig szeretettel — a t. «választópolgár» urnak, hogy ha oly «igaz magyar» — amely fogalomhoz a vallásos érzélem is tartozik, — vegyen magának időt — mert eddig, úgy látszik, nem tette — és jöjjön el minden vasár- és ünnepnap d. e. 11 óraker a templomba és meg fog győződni, hogy minden alkalommal hall magyar prédikációt, sőt iskolaévben egy második magyar prédikációt is hallhat és pedig fél 9-kor. Hogy német prédikáció is van, ennek oka egyedül abban keresendő, hogy bár a II. ker. polgárai mind igaz magyarok érzelmre nézve, de nyelvre nézve még mindig vannak németek is, pedig ők is akarják az Isten igéjét hallgatni. Bár kizárólag csak magyarul kellene prédikálni, ennek minden igaz magyarral együtt csak a rend örülne legjobban, amely rend tagjai tisztá önérettel merik állítani, hogy bizonyára vannak oly magyar érzelműek, mint a tisztelt «választópolgár» ur, aki ugylátszik, a hazafini érzelműtől áthatva, nem szokott magyar prédikációra eljárni, de remélem, e felvilágosítás után megteszi.

Budapest 1898. jul. 13.

Peska Ignác

kapuczinus r. áldozár,
főv. hitoktató.

Ugyanerre vonatkozik a következő levél is:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Az «a II. ker. választópolgár», aki a tegnapi «*Esti Hírlapban*» egyet útni akart a II. ker. kapuczinus szerzeteseken, vegye tudomásul:

1. Hogy nevezett szerzet plébánia-templomban minden vasár- és ünnepnapon nemcsak egy, de «két magyar prédikáció» tartatik.

2. Nevezett templom ő felsége kegyelme^s engedelmével restaurálva lett az ötven^s években a *vallásalaphól*, tehát nevezett szerzeteseknek nincs is joguk valamit vál-

